اسلام برای همه

اخلاق نیکو

بسم‌الله، سلام، راستگویی، احترام و دوستان خوب

10 درس

- هر درس: داستانی درباره‌ی نوجوانان در سه بخش، با یک پرسش برای گفت‌وگو.
- یک آیه از قرآن یا یک حدیث با معنای آن.
- شش پرسش، به یاد بسپار، واژه‌یابی و هفت تفاوت.

Fatih Koçoğlu

آموزش متوسطه‌ی ویژه · Islam voor Iedereen

فهرست

1 **بسم‌الله و اعوذ** · آغاز با خدا

2 **سلام** · سلام کردن با صلح

3 **اخلاق نیکو** · الگوی پیامبر

4 **راستگویی** · راست گفتن

5 **سخن زیبا** · ادب

6 **پدر و مادرم** · احترام و مراقبت

7 **مهمان و همسایه** · مهمان‌نوازی

8 **زبان و دست من** · حتی در فضای مجازی

9 **یکپارچه** · برادران و خواهران ایمانی

10 **نه به قلدری** · کسی را مسخره نکن

چگونه از یک درس استفاده کنیم

- داستان را با هم، بخش به بخش بخوانید و درباره‌ی پرسش گفت‌وگو کنید.
- «آیا می‌دانستی؟» و آیه و معنای آن را بخوانید.
- سپس: شش پرسش، به یاد بسپار، و فکر کن و بنویس.
- صفحه‌ی آخر: واژه‌یابی و هفت تفاوت.

اخلاق نیکو در ده گام

1. **بسم‌الله و اعوذ** — با نام خدا شروع کن، از بدی به خدا پناه ببر
2. **سلام** — با صلح سلام کن و زیباتر پاسخ بده
3. **اخلاق نیکو** — پیامبر زیباترین اخلاق را داشت
4. **راستگویی** — راست گفتن، حتی وقتی سخت است
5. **سخن زیبا** — مؤدبانه حرف زدن، بی‌دشنام
6. **پدر و مادرم** — احترام، کمک و دعا برای پدر و مادر
7. **مهمان و همسایه** — مهمان‌نواز و با همسایگان نیک بودن
8. **زبان و دست من** — آزار نرساندن به هیچ کس، حتی در فضای مجازی
9. **یکپارچه** — مسلمانان برادر و خواهرند: آشتی برقرار کنید
10. **نه به قلدری** — کسی را مسخره نکن: شاید از تو بهتر باشد

نام: ..... تاریخ: .....

بسم‌الله و اعوذ

درس 1 · آغاز با خدا

📖 داستان: بسم‌الله و اعوذ

با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – فراموش شد

ایمان پانزده سال دارد. در راه ایستگاه اتوبوس سریع یک بیسکویت می‌خورد. مادربزرگش می‌بیند و می‌گوید: «بسم‌الله را فراموش کردی.» ایمان می‌خندد: «مادربزرگ، فقط یک بیسکویت است.» مادربزرگ هم می‌خندد، ولی می‌گوید: «یک بیسکویت، یک آزمون، یک روز تازه. هر چه را با نام خدا شروع کنی برکت می‌گیرد.» ایمان درست نمی‌داند برکت چیست. مادربزرگ می‌گوید: «خیر و فزونی. چیز کوچک بزرگ و خوب می‌شود.»

⋆ همه چیز را با بسم‌الله شروع کن: آن‌وقت برکت دارد.

برکت = خیر و فزونی از سوی خدا · **آزمون** = امتحان کوچک در مدرسه

بخش 2 – دو جمله کوتاه

در کلاس دینی خانم سمیره دو جمله را توضیح می‌دهد. بسم الله الرحمن الرحیم: به نام خداوند بخشنده مهربان. این را هنگام شروع کاری می‌گویی: خوردن، خواندن، تکلیف، سوار دوچرخه شدن. اعوذ بالله من الشیطان الرجیم: به خدا پناه می‌برم از شیطان رانده‌شده. این را پیش از خواندن قرآن، وقتی عصبانی هستی یا وقتی می‌خواهی کار بدی کنی می‌گویی. خانم سمیره می‌گوید: «یکی در خیر را باز می‌کند. دیگری در بدی را می‌بندد.»

⋆ بسم‌الله در خیر را باز می‌کند، اعوذ در بدی را می‌بندد.

پناه = جایی که در آن در امانی · **رانده‌شده** = دور از رحمت خدا

بخش 3 – یک عادت

ایمان تصمیم می‌گیرد چیزی را امتحان کند. یک هفته پیش از هر کاری بسم‌الله می‌گوید. روز دوم سه بار فراموش می‌کند. روز ششم خودبه‌خود می‌شود. وقتی برادرش اذیتش می‌کند و می‌خواهد سرش داد بزند، زیر لب می‌گوید اعوذ بالله. آرام می‌ماند. برادرش می‌گوید: «این هفته فرق کرده‌ای.» ایمان لبخند می‌زند. عادت تازه‌ای دارد، و هیچ هزینه‌ای ندارد.

⋆ دو جمله کوتاه می‌تواند همه روزت را تغییر دهد.

عادت = کاری که خودبه‌خود انجام می‌دهی · **اذیت کردن** = برای شوخی کمی آزار دادن

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** پیش از کدام کارهای روزانه‌ات می‌توانی بسم‌الله بگویی؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – بسم‌الله در قرآن

- هر سوره قرآن با بسم‌الله آغاز می‌شود، جز سوره ۹، توبه.
- بسم‌الله را هنگام غذا فراموش کردی؟ بگو: بسم الله اوله و آخره.
- پیش از خواندن قرآن اعوذ بالله می‌گویی. با آن از خدا آرامش و توجه می‌خواهی.

📖 **از قرآن کریم**
قرآن 16:98

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

«هنگامی که قرآن می‌خوانی، از شیطان رانده‌شده به خدا پناه ببر.»

بسم‌الله و اعوذ

درس 1 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. ایمان در راه اتوبوس چه می‌خورد؟

- ○ بیسکویت
- ○ سیب

2. برکت یعنی چه؟

- ○ خیر و فزونی
- ○ سرعت

3. کی بسم‌الله می‌گویی؟

- ○ فقط هنگام خواب
- ○ هنگام شروع کاری

4. اعوذ بالله یعنی چه؟

- ○ به خدا پناه می‌برم
- ○ ستایش از آن خداست

5. کدام سوره با بسم‌الله آغاز نمی‌شود؟

- ○ فاتحه
- ○ توبه

6. ایمان وقتی برادرش اذیتش می‌کند چه می‌گوید؟

- ○ اعوذ بالله
- ○ هیچ

⋆ **به یاد بسپار:** با بسم‌الله شروع کن، با اعوذ بالله از خود محافظت کن.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. چرا خوب است همه چیز را با بسم‌الله شروع کنی؟

.....

.....

.....

2. اعوذ بالله کی می‌تواند به تو کمک کند؟

.....

.....

.....

بازی‌ها

درس 1 · بسم‌الله و اعوذ

🧩 جدول واژه‌یابی

واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

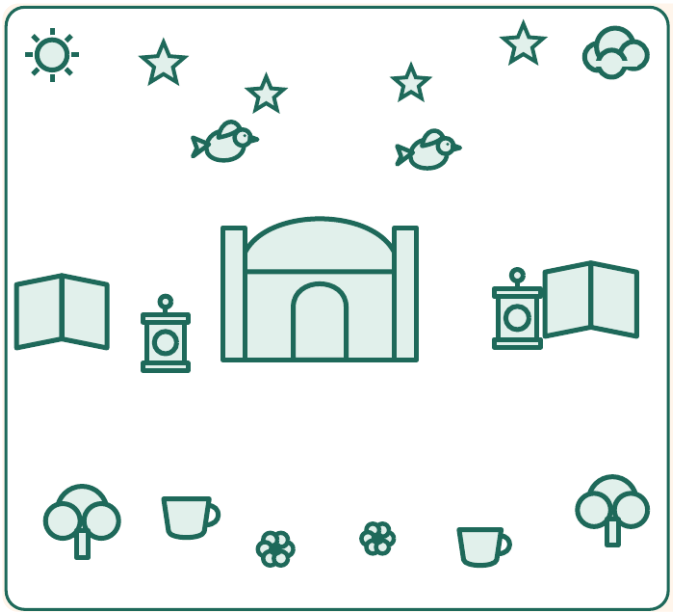
س	ژ	ض	ی	ق	ا	ر	ک	گ	م	ش
ق	س	ج	ز	ب	ع	ت	ن	ف	ر	ا
ف	م	خ	ع	س	و	ظ	ب	ی	ب	ذ
ذ	ی	م	چ	م	ذ	خ	ی	ث	ا	ت
س	ر	ا	ع	ا	ب	ی	س	ش	ی	ز
ح	ه	د	ا	ل	د	ر	ک	ب	م	گ
خ	ف	ر	د	ل	ر	ذ	و	ژ	ا	ص
ص	ز	ب	ت	ه	چ	ر	ی	ث	ن	ص
ث	ت	ز	غ	ش	خ	و	ت	ح	ی	ل
ط	گ	ر	ر	ب	ر	ک	ت	ج	ص	ا
ز	خ	گ	چ	ز	س	ج	پ	پ	پ	ث

☐ مادربزرگ ☐ بسمالله ☐ بیسکویت ☐ ایمان ☐ سمیره ☐ اعوذ ☐ برکت ☐ عادت ☐ خیر ☐ در

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

نام: ..... تاریخ: .....

سلام

درس 2 · سلام کردن با صلح

📖 داستان: سلام

با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – فقط سلامتی

یونس در حیاط مدرسه همیشه به دوستانش می‌گوید «چطوری» یا «هی». روزی دانش‌آموز تازه‌ای به کلاس می‌آید، بلال. بلال به همه می‌گوید: «السلام علیکم.» برخی می‌خندند. یونس می‌پرسد: «چرا این‌قدر رسمی؟» بلال شانه بالا می‌اندازد. «رسمی نیست. برایت سلامتی و صلح آرزو می‌کنم. این از هی قشنگ‌تر نیست؟»

⋆ **السلام علیکم: سلام و صلح بر تو.**

حیاط مدرسه = جای زنگ تفریح · **رسمی** = خیلی جدی و اداری

بخش 2 – چه کسی اول سلام می‌کند؟

یونس از پدرش می‌پرسد. پدرش توضیح می‌دهد: «پیامبر فرمود: سلام را میان خود بگسترانید تا یکدیگر را دوست بدارید.» قواعدی هم هست. سواره به پیاده سلام می‌کند. پیاده به نشسته. گروه کوچک به گروه بزرگ. کوچک‌تر به بزرگ‌تر. و کسی که سلام می‌شنود پاسخ می‌دهد: و علیکم السلام. پدرش می‌گوید: «بهتر از آن، زیباتر. و علیکم السلام و رحمة الله و برکاته.»

⋆ **سلام را با سلامی همانند یا زیباتر پاسخ بده.**

گستراندن = به همه جا رساندن · **پاسخ دادن** = جواب دادن

بخش 3 – به معلم هم؟

فردا یونس به بلال سلام می‌کند. بلال خوشحال می‌شود. یونس از خود می‌پرسد: و به کسی که مسلمان نیست؟ پدرش گفته بود: «به همه با مهربانی سلام کن. صبح بخیر، سلام خانم، یک لبخند: این هم اخلاق نیکوست.» آن صبح یونس دم در می‌گوید: «صبح بخیر، خانم معلم.» معلم با تعجب لبخند می‌زند. یونس فکر می‌کند: سلام کردن هزینه‌ای ندارد. با این حال چیزی را گرم می‌کند.

⋆ **به همه با مهربانی سلام کن: سلام هزینه‌ای ندارد.**

مهربانی = خوش‌رفتاری و ادب · **تعجب** = شگفتی از چیزی ناگهانی

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** وقتی کسی با مهربانی به تو سلام می‌کند چه حسی داری؟ و وقتی کسی تو را نادیده می‌گیرد؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – سلام کامل

- السلام علیکم و رحمة الله و برکاته: سلام، رحمت خدا و برکت‌هایش بر تو باد.
- السلام یکی از نام‌های نیکوی خدا هم هست: سلامت‌بخش.
- اهل بهشت با سلام به یکدیگر درود می‌فرستند.

📖 **از قرآن کریم**

قرآن 4:86

وَإِذَا حُيِّيتُم بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا

«هرگاه به شما درود گفتند، با درودی بهتر پاسخ دهید یا همان را بازگردانید.»

سلام

درس 2 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. یونس همیشه چه می‌گوید؟

- ◯ سلام علیکم
- ◯ چطوری یا هی

2. السلام علیکم یعنی چه؟

- ◯ سلام و صلح بر تو
- ◯ صبح بخیر

3. چه کسی اول سلام می‌کند؟

- ◯ بزرگ‌تر به کوچک‌تر
- ◯ کوچک‌تر به بزرگ‌تر

4. اگر سلام را بگسترانید چه می‌شود؟

- ◯ ثروتمند می‌شوید
- ◯ یکدیگر را دوست می‌دارید

5. یونس به معلم چه می‌گوید؟

- ◯ صبح بخیر، خانم معلم
- ◯ هی

6. السلام دیگر چیست؟

- ◯ نامی از خدا
- ◯ یک شهر

⋆ **به یاد بسپار:** سلام کن و زیباتر پاسخ بده.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. فرق هی و السلام علیکم چیست؟

.....

.....

.....

2. به کسی که مسلمان نیست چطور سلام می‌کنی؟

.....

.....

.....

بازی‌ها

درس 2 · سلام

🧩 جدول واژه‌یابی

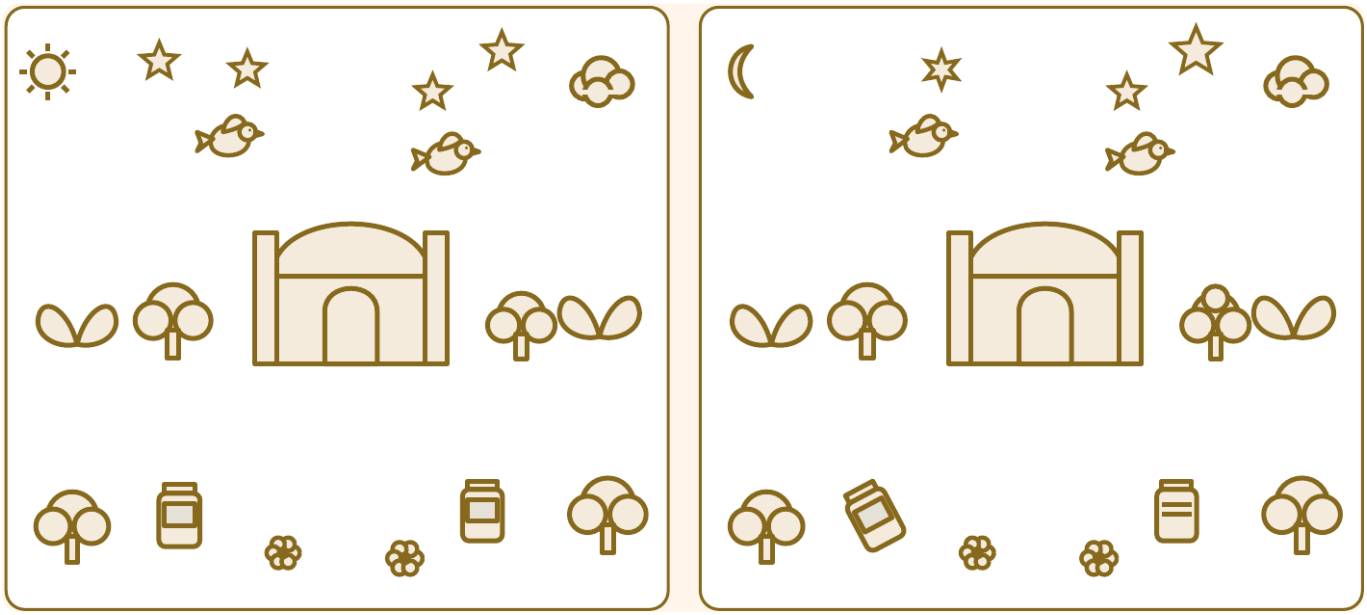
واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

ق	ت	ن	چ	ت	ج	ذ	ت	ت	ج	س
ق	ر	ت	ک	ر	ب	م	ل	ع	م	ل
ت	ع	س	ن	و	ی	چ	غ	ب	د	ا
چ	خ	ل	ط	ن	س	ع	ب	خ	ج	م
ظ	چ	ث	ص	ط	ث	ت	ف	س	ق	س
غ	ف	ر	پ	ک	و	غ	ن	خ	ع	ت
ظ	ی	ح	ط	خ	س	ا	پ	ح	ل	ص
ح	ذ	م	خ	ش	ر	ق	خ	پ	ق	د
د	ق	ت	پ	ی	ز	ز	ی	ع	ر	ر
ض	ن	ل	ا	ل	ب	ک	ا	م	س	و
د	ن	خ	ب	ل	غ	ش	ا	ف	خ	د

☐ لبخند ☐ سلام ☐ درود ☐ یونس ☐ بلال ☐ معلم ☐ رحمت ☐ برکت ☐ پاسخ ☐ صلح

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

نام: ..... تاریخ: .....

اخلاق نیکو

درس 3 · الگوی پیامبر

📖 داستان: اخلاق نیکو

با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – بهترین بازیکن

کنزا بهترین بازیکن تیم بسکتبال است. ولی وقتی دیگران اشتباه می‌کنند سرشان داد می‌زند. روزی مربی می‌گوید: «تو خوبی، کنزا. ولی وقتی داد می‌زنی تیم بدتر بازی می‌کند.» کنزا عصبانی می‌شود. در خانه می‌گوید: «من بهترینم، نه؟» مادرش پاسخ می‌دهد: «استعداد را به تو می‌دهند. اخلاق را خودت انتخاب می‌کنی.»

⭐ **استعداد داده می‌شود، اخلاق انتخاب می‌شود.**

استعداد = چیزی که ذاتاً در آن خوبی · **اخلاق** = اینکه چگونه‌ای و با دیگران چگونه رفتار می‌کنی

بخش 2 – زیباترین اخلاق

مادرش از پیامبر می‌گوید. انس ده سال به او خدمت کرد. انس گفت: «هرگز به من اُف نگفت، و هرگز نگفت: چرا این کار را کردی؟» پیامبر بسیار لبخند می‌زد، با کودکان مهربان بود و در کار خانه کمک می‌کرد. خدا در قرآن درباره او می‌فرماید: تو اخلاقی بزرگ داری. مادرش می‌گوید: «و او فرمود: بهترین شما کسانی هستند که بهترین اخلاق را دارند.»

⭐ **بهترین مردم بهترین اخلاق را دارند.**

خدمت کردن = برای کسی کار کردن و کمکش کردن · **مهربان** = نرم‌خو و نه تند

بخش 3 – کنزای تازه

در مسابقه بعدی هم‌تیمی‌اش لین پرتاب آسانی را از دست می‌دهد. کنزا می‌خواهد داد بزند. نفس عمیقی می‌کشد و می‌گوید: «دفعه بعد، لین. بیا!» لین دو بار پشت سر هم گل می‌زند. پس از مسابقه مربی چیزی نمی‌گوید، ولی شستش را بالا می‌برد. کنزا بیشتر از امتیازهای خودش احساس افتخار می‌کند.

⭐ **سخنی مهربان دیگری را قوی‌تر می‌کند.**

پرتاب = انداختن توپ به سبد · **افتخار** = شادی از کاری که کرده‌ای

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** کسی را با اخلاق خوب می‌شناسی؟ او چه می‌کند؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – اخلاق در اسلام

- اخلاق در عربی هم اخلاق نامیده می‌شود.
- پیامبر فرمود: در روز قیامت هیچ چیز در ترازو سنگین‌تر از اخلاق خوب نیست.
- عایشه درباره پیامبر گفت: اخلاقش قرآن بود.

📖 **از قرآن کریم**
قرآن 68:4

وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ

«و براستی تو بر اخلاقی بزرگ هستی.»

اخلاق نیکو

درس 3 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. کنزا چه ورزشی می‌کند؟

- ◯ بسکتبال
- ◯ فوتبال

2. کنزا وقتی دیگران اشتباه می‌کنند چه می‌کند؟

- ◯ کمک می‌کند
- ◯ داد می‌زند

3. انس چند سال به پیامبر خدمت کرد؟

- ◯ ده سال
- ◯ دو سال

4. بهترین مردم کیانند؟

- ◯ کسانی که بیشترین امتیاز را می‌گیرند
- ◯ کسانی که بهترین اخلاق را دارند

5. کنزا به لین چه می‌گوید؟

- ◯ چه کار می‌کنی؟
- ◯ دفعه بعد، بیا!

6. اخلاق در عربی چه نام دارد؟

- ◯ اخلاق
- ◯ سلام

⋆ **به یاد بسپار:** بهترین مردم بهترین اخلاق را دارند.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. فرق استعداد و اخلاق چیست؟

.....

.....

.....

2. کدام ویژگی پیامبر را می‌خواهی یاد بگیری؟

.....

.....

.....

بازی‌ها

درس 3 · اخلاق نیکو

🧩 جدول واژه‌یابی

واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

ع	ت	ع	خ	ب	ا	خ	ت	ن	ا	د
ا	ه	ک	ج	خ	ی	ه	ا	ی	ف	ب
س	ک	ت	ن	ق	ش	د	پ	ک	خ	ث
ت	ح	ش	ص	ز	ع	ز	ص	ن	ث	ظ
ع	ا	ح	ن	ج	ق	ش	ی	ز	ز	م
د	خ	گ	ر	ا	خ	ت	ف	ا	ت	ه
ا	ل	پ	ه	ج	ذ	ن	د	و	ی	ر
د	ا	ن	و	ی	ب	ر	م	ض	م	ب
ل	ق	پ	ب	ض	گ	ح	ک	ل	ع	ا
ح	ث	چ	ب	ه	ب	د	ز	س	غ	ن
غ	س	ن	ا	ز	غ	ظ	ن	ی	ل	ص

☐ استعداد ☐ مهربان ☐ افتخار ☐ انتخاب ☐ اخلاق ☐ کنزا ☐ مربی ☐ لین ☐ انس ☐ تیم

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

نام: ..... تاریخ: .....

راستگویی

درس 4 · راست گفتن

📖 داستان: راستگویی

با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – یک خراش

حمزه در یک دوچرخه‌فروشی کارآموزی می‌کند. هنگام تعمیر دوچرخه کورسی گرانی، دوچرخه می‌افتد. روی بدنه خراشی می‌افتد. هیچ کس ندیده. همکارش آهسته می‌گوید: «چیزی نگو. کسی متوجه نمی‌شود.» حمزه همه بعدازظهر دودل است.

⋆ راستگویی وقتی سخت‌تر است که هیچ کس نگاه نمی‌کند.

خراش = خط یا نشان روی چیزی · **بدنه** = بخش اصلی دوچرخه

بخش 2 – امین

آن شب حمزه به پیامبر فکر می‌کند. حتی پیش از پیامبری، مردم مکه او را امین می‌نامیدند: درستکار. وسایل گران‌بهایشان را به او می‌سپردند. حتی دشمنانش می‌گفتند: هرگز دروغ نگفته. پیامبر فرمود: راستی به نیکی راه می‌برد و نیکی به بهشت. دروغ به بدی راه می‌برد. حمزه می‌داند چه باید بکند.

⋆ راستی به نیکی راه می‌برد و نیکی به بهشت.

درستکار = کسی که می‌شود به او اعتماد کرد · **گران‌بها** = بسیار ارزشمند

بخش 3 – گفتگو

صبح روز بعد حمزه نزد رئیسش می‌رود. «دیروز روی دوچرخه کورسی خراش انداختم. متأسفم.» رئیس لحظه‌ای جدی نگاه می‌کند. بعد می‌گوید: «ممنون که گفتی. آن را می‌توانم درست کنم. دروغ را نمی‌توانم درست کنم.» در پایان کارآموزی حمزه گزارش خوبی می‌گیرد. زیر توضیحات نوشته شده: راستگو و قابل اعتماد.

⋆ اشتباه را می‌شود درست کرد؛ دروغ خیلی سخت‌تر است.

رئیس = کسی که مسئول است · **درست کردن** = دوباره خوب کردن

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** چرا راستگویی گاهی سخت است؟ چه چیزی کمکت می‌کند باز هم راست بگویی؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – راستگویی

- پیامبر را امین و صادق می‌نامیدند: درستکار و راستگو.
- حتی وقتی باید به مدینه هجرت می‌کرد، علی را گذاشت تا امانت‌های مردم را بازگرداند.
- حدیثی می‌گوید: هر کس فریب دهد از ما نیست.

📖 از قرآن کریم

قرآن 9:119

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از خدا پروا کنید و با راستگویان باشید.»

راستگویی

درس 4 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. حمزه کجا کارآموزی می‌کند؟

- ◯ در دوچرخه‌فروشی
- ◯ در نانوایی

2. چه بلایی سر دوچرخه می‌آید؟

- ◯ خراش برمی‌دارد
- ◯ دزدیده می‌شود

3. امین یعنی چه؟

- ◯ نیرومند
- ◯ درستکار

4. راستی به کجا راه می‌برد؟

- ◯ به دردسر
- ◯ به نیکی

5. حمزه صبح روز بعد چه می‌کند؟

- ◯ ساکت می‌ماند
- ◯ به رئیسش می‌گوید

6. در گزارشش چه نوشته؟

- ◯ خیلی کند
- ◯ راستگو و قابل اعتماد

⋆ **به یاد بسپار:** راست بگو، حتی وقتی هیچ کس نگاه نمی‌کند.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. اگر جای حمزه بودی چه می‌کردی؟

.....

.....

.....

2. چرا درست کردن دروغ از درست کردن اشتباه سخت‌تر است؟

.....

.....

.....

بازی‌ها

درس 4 · راستگویی

🧩 جدول واژه‌یابی

واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

د	و	گ	ت	س	ا	ر	ث	گ	ه	ظ
و	غ	و	ر	د	ج	ح	ت	ط	ر	ن
چ	چ	ل	ط	ه	ظ	م	س	ص	ئ	پ
ر	ش	ع	ک	ل	و	ز	ک	ق	ی	و
خ	ق	ن	ی	م	ا	ه	ا	ح	س	غ
ه	گ	ش	ا	ر	خ	ب	ر	ل	ه	گ
ص	ز	ز	م	ژ	ق	ث	آ	ث	ص	ت
غ	ا	ش	ف	د	ض	گ	م	ج	ه	م
ش	ر	ت	ض	ف	ر	ق	و	ی	ز	ظ
ب	ش	ذ	ج	ق	ش	ح	ز	ط	ژ	چ
ی	ت	س	ا	ر	و	ف	ی	پ	ز	ن

☐ کارآموزی ☐ راستگو ☐ دوچرخه ☐ راستی ☐ گزارش ☐ امین ☐ حمزه ☐ خراش ☐ رئیس ☐ دروغ

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

نام: ..... تاریخ: .....

سخن زیبا

درس 5 · ادب

📖 داستان: سخن زیبا

با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – دشنام

در کلاس سمیه زیاد دشنام می‌دهند. گاهی شوخی، گاهی نه. سمیه هم همراهی می‌کند. روزی خواهر هشت‌ساله‌اش صدای تلفن زدنش را می‌شنود. یک ساعت بعد خواهرش به گربه با همان کلمات دشنام می‌دهد. سمیه جا می‌خورد. «این را از کجا یاد گرفتی؟» خواهرش به او نگاه می‌کند. «از تو.»

⋆ دیگران از حرف‌هایت تقلید می‌کنند.

دشنام = کلمات زشت به کسی گفتن · **تقلید کردن** = همان کار را کردن

بخش 2 – قرآن چه می‌گوید؟

سمیه جستجو می‌کند. قرآن می‌گوید: با مردم به نیکی سخن بگویید. پیامبر فرمود: هر کس به خدا و روز قیامت ایمان دارد، سخن نیک بگوید یا خاموش بماند. همچنین فرمود سخن نیک صدقه است، هدیه‌ای خوب. سمیه فکر می‌کند. ممنون، لطفاً، ببخشید، اجازه هست: کلمات کوچک، ولی روز کسی را بهتر می‌کنند. می‌گوید: «پس هر بار که ممنون می‌گویم، چیزی هدیه می‌دهم.»

⋆ سخن نیک بگو یا خاموش بمان.

خاموش ماندن = هیچ نگفتن · **صدقه** = هدیه‌ای برای خدا، کار نیک

بخش 3 – قلک

سمیه با خواهرش قراری می‌گذارد. هر کس دشنام دهد ده سنت در قلک می‌اندازد. پس از یک ماه سه یورو در آن هست. پس از دو ماه تقریباً چیزی اضافه نمی‌شود. پول را به مسجد می‌دهند. سمیه می‌خندد: «دهانم پاک شده.» خواهرش حالا به گربه «لطفاً» می‌گوید.

⋆ سخن زیبا را می‌شود تمرین کرد، مثل ورزش.

قلک = ظرفی برای جمع کردن پول · **قرار** = چیزی که با هم تصمیم می‌گیرید

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** هر روز از کدام کلمات مؤدبانه استفاده می‌کنی؟ دوست داری کدام را بیشتر به کار ببری؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – ادب

- ادب در عربی هم ادب نامیده می‌شود.
- خدمتکارش انس گفت که پیامبر هرگز دشنام نداد و لعن نکرد.
- پیامبر فرمود لبخند به برادرت هم صدقه است.

📖 **از قرآن کریم**

قرآن 2:83

وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا

«و با مردم به نیکی سخن بگویید.»

سخن زیبا

درس 5 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. چه کسی دشنام‌ها را تقلید می‌کند؟

- ◯ معلمش
- ◯ خواهر کوچکش

2. خواهر به چه کسی دشنام می‌دهد؟

- ◯ به گربه
- ◯ به معلم

3. اگر نمی‌توانی سخن نیک بگویی چه کنی؟

- ◯ خاموش بمانی
- ◯ داد بزنی

4. سخن نیک چیست؟

- ◯ صدقه
- ◯ تنبیه

5. هر کس دشنام دهد چقدر در قلک می‌اندازد؟

- ◯ ده یورو
- ◯ ده سنت

6. ادب در عربی چه نام دارد؟

- ◯ اخلاق
- ◯ ادب

⋆ **به یاد بسپار:** سخن نیک بگو یا خاموش بمان.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. کدام کلمات زشت را زیاد می‌شنوی؟ به جایش چه می‌توانی بگویی؟

.....

.....

.....

2. «سخن نیک بگو یا خاموش بمان» یعنی چه؟

.....

.....

.....

بازی‌ها

درس 5 · سخن زیبا

🧩 جدول واژه‌یابی

واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

چ	ر	ه	ا	و	خ	ه	ج	ض	ظ	ظ
و	ظ	ف	ه	ق	د	ص	ذ	ر	م	س
ر	ق	ف	س	ح	گ	غ	ژ	ک	م	پ
س	ل	م	ث	ث	ر	ن	ر	ظ	ن	ک
م	ن	و	ک	ی	ب	ا	و	ن	و	ل
ی	چ	د	ژ	چ	ه	ض	س	ف	ن	م
ه	گ	ب	د	ی	ش	خ	ب	ب	د	ا
ل	م	ژ	ا	ح	ه	ی	ش	ح	ظ	ت
ت	ر	ک	د	ج	ص	ص	ل	ع	ق	ع
ش	ه	خ	ب	س	خ	ی	ط	ت	ل	ط
ژ	ن	ش	ط	ا	ث	س	ر	ش	ک	ف

☐ ببخشید ☐ ممنون ☐ خواهر ☐ کلمات ☐ مودب ☐ سمیه ☐ گربه ☐ صدقه ☐ ادب ☐ قلک

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

نام: ..... تاریخ: .....

پدر و مادرم

درس 6 · احترام و مراقبت

📖 داستان: پدر و مادرم

با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – اُف

موسی شانزده سال دارد. پدرش می‌پرسد: «کمکم می‌کنی خریدها را از ماشین بیاوریم؟» موسی وسط بازی است. با کلافگی می‌گوید: «اُف، بعداً.» پدرش همه را تنهایی بالا می‌برد. بعداً موسی می‌بیند که پدرش کمردرد دارد. حس بدی پیدا می‌کند.

⋆ **حتی یک اُف کوچک می‌تواند پدر و مادرت را برنجاند.**

کلافه = کمی عصبانی · **کمردرد** = درد در پشت

بخش 2 – حتی اُف نه

خدا در قرآن می‌فرماید: به پدر و مادر نیکی کنید. اگر یکی یا هر دو پیر شدند، به آنان حتی اُف مگو و بر آنان بانگ مزن. با آنان نرم و مهربان سخن بگو. و دعا کن: پروردگارا، بر آنان رحم کن، همان‌گونه که مرا در کودکی پروردند. مردی از پیامبر پرسید: چه کسی بیش از همه سزاوار نیکی من است؟ فرمود: «مادرت.» «سپس؟» «مادرت.» «سپس؟» «مادرت.» «سپس؟» «پدرت.»

⋆ **پس از خدا، پدر و مادرت بیشترین احترام را سزاوارند.**

بانگ زدن = با تندی و خشم پاسخ دادن · **رحم کردن** = با محبت و مراقبت رفتار کردن

بخش 3 – ببخشید، بابا

موسی نزد پدرش می‌رود. «ببخشید بابت قبل.» پدرش لبخند می‌زند. «فراموش شد.» آن شب موسی کیسه آب گرم روی کمر پدرش می‌گذارد. شنبه خودش تنها خرید می‌کند. مادرش تعجب می‌کند. «چه شده؟» موسی لبخند پهنی می‌زند. «یک آیه خواندم.»

⋆ **رب ارحمهما: پروردگارا، بر آنان رحم کن.**

کیسه آب گرم = بالشتکی گرم برای درد · **لبخند پهن** = لبخند بزرگ

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** این هفته چه کاری می‌توانی بکنی تا پدر و مادرت را خوشحال کنی؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – پدر و مادر در اسلام

- در قرآن نیکی به پدر و مادر اغلب درست پس از پرستش خدا آمده است.
- روایت معروفی می‌گوید بهشت زیر پای مادران است.
- حتی اگر پدر و مادرت از دنیا رفته باشند، می‌توانی برایشان دعا کنی و صدقه بدهی.

📖 **از قرآن کریم**

قرآن 17:24

وَقُل رَّبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا

«و بگو: پروردگارا، بر آنان رحم کن همان‌گونه که مرا در کودکی پروردند.»

پدر و مادرم

درس 6 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. موسی به پدرش چه می‌گوید؟

- ○ بله، آمدم
- ○ اُف، بعداً

2. پدرش چه دردی دارد؟

- ○ کمردرد
- ○ سردرد

3. به پدر و مادر حتی چه نباید گفت؟

- ○ اُف
- ○ ممنون

4. پیامبر سه بار چه کسی را نام برد؟

- ○ دوستت
- ○ مادرت

5. موسی روی کمر پدرش چه می‌گذارد؟

- ○ کیسه آب گرم
- ○ کتاب

6. موسی شنبه چه می‌کند؟

- ○ خرید
- ○ بازی

⋆ **به یاد بسپار:** به پدر و مادرت اُف مگو: نرم سخن بگو و کمکشان کن.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. وقتی خسته‌ای و پدر و مادرت کمک می‌خواهند چه می‌کنی؟

.....

.....

.....

2. دعا برای پدر و مادرت را به زبان خودت بنویس.

.....

.....

.....

بازی‌ها

درس 6 · پدر و مادرم

🧩 جدول واژه‌یابی

واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

ث	ذ	ه	م	ط	ح	ص	د	ی	ر	خ
غ	م	پ	ا	ر	ک	ث	ک	ر	ظ	ث
ر	ر	ح	د	ا	ر	ف	م	ع	گ	ل
د	ا	ل	ر	ف	ح	ژ	ر	گ	ب	ص
م	ق	ح	س	ف	م	ا	ک	م	ب	ت
و	ب	پ	ن	و	ت	ع	ف	پ	خ	ظ
س	ت	د	ث	ی	ب	ز	غ	ل	ش	خ
ی	ژ	ر	ر	ا	پ	و	ژ	ث	ی	و
ط	گ	ص	و	د	ظ	م	ص	م	د	چ
غ	ث	ر	م	ا	ر	ت	ح	ا	س	ی
س	ب	ه	ص	ت	ض	س	ع	خ	ع	ر

☐ احترام ☐ مراقبت ☐ ببخشید ☐ مادر ☐ موسی ☐ رحمت ☐ خرید ☐ پدر ☐ کمر ☐ اف

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

نام: ..... تاریخ: .....

مهمان و همسایه

درس 7 · مهمان‌نوازی

📖 داستان: مهمان و همسایه

با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – مهمان ناخوانده

شنبه شب. لینا می‌خواهد فیلم ببیند که زنگ در به صدا درمی‌آید. خاله نعیمه و چهار فرزندش پشت درند. خاله‌اش می‌گوید: «از این طرف‌ها رد می‌شدیم.» لینا آهسته آه می‌کشد. مادرش فوراً می‌گوید: «خوش آمدید، بفرمایید!» چای درست می‌کند و شیرینی روی میز می‌گذارد. لینا باید اتاقش را با دو دخترخاله کوچک شریک شود.

⭑ **مهمان را با لبخند پذیرا باش.**

مهمان = کسی که به دیدار می‌آید · **ناخوانده** = بی‌آنکه خبر داشته باشی

بخش 2 – گرامی داشتن مهمان

بعداً لینا می‌پرسد: «مامان، خسته نبودی؟» مادرش سر تکان می‌دهد. «ولی پیامبر فرمود: هر کس به خدا و روز قیامت ایمان دارد، مهمانش را گرامی بدارد. و نیز: هر کس ایمان دارد همسایه‌اش را نمی‌آزارد.» از ابراهیم می‌گوید که برای مهمانانی ناشناس فوراً گوساله‌ای بریان آماده کرد. مادرش می‌گوید: «مهمان برکت می‌آورد. و نمی‌دانی کی به کسی نیاز پیدا می‌کنی.»

⭑ **هر کس ایمان دارد مهمانش را گرامی می‌دارد و همسایه‌اش را نمی‌آزارد.**

گرامی داشتن = با احترام و توجه رفتار کردن · **همسایه** = کسی که کنار تو زندگی می‌کند

بخش 3 – همسایه تازه

یک هفته بعد خانم سالمندی به خانه کناری می‌آید، خانم کلاس. هیچ کس را نمی‌شناسد. لینا حرف مادرش یادش می‌آید. با هم مسمن می‌پزند و بشقابی برایش می‌برند. اشک در چشمان خانم کلاس جمع می‌شود. «هرگز این‌طور از من استقبال نشده بود.» حالا هر صبح از پنجره‌اش به لینا سلام می‌کند.

⭑ **نیکی به همسایگان بخشی از ایمان توست.**

اسباب‌کشی = رفتن به خانه‌ای دیگر · **مسمن** = نان تابه‌ای مراکشی

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** چطور از دانش‌آموز تازه کلاست استقبال می‌کنی؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – مهمان‌نوازی

- پیامبر فرمود: جبرئیل آن‌قدر درباره همسایه سفارش کرد که گمان کردم او را وارث قرار خواهد داد.
- مهمان حق سه روز پذیرایی دارد.
- همسایه هر همسایه‌ای است، مسلمان یا نه.

📖 **حدیث**

بخاری و مسلم

مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ

«هر کس به خدا و روز قیامت ایمان دارد، مهمانش را گرامی بدارد.»

مهمان و همسایه

درس 7 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. چه کسی ناخوانده به دیدار می‌آید؟

- ◯ خاله نعیمه
- ◯ عمو کریم

2. مادرش روی میز چه می‌گذارد؟

- ◯ چای و شیرینی
- ◯ پیتزا

3. مؤمن با مهمانش چه باید بکند؟

- ◯ گرامی‌اش بدارد
- ◯ بیرونش کند

4. ابراهیم برای مهمانانش چه آماده کرد؟

- ◯ گوساله‌ای بریان
- ◯ کیک

5. چه کسی کنار لینا می‌آید؟

- ◯ یک دانشجو
- ◯ خانم کلاس

6. لینا و مادرش چه می‌برند؟

- ◯ گل
- ◯ مسمن

⋆ **به یاد بسپار:** مهمانت را گرامی بدار و با همسایگانت نیک باش.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. چطور به مهمان حس خوش‌آمدگویی می‌دهی؟

.....

.....

.....

2. برای همسایه‌ای که تنها زندگی می‌کند چه می‌توانی بکنی؟

.....

.....

.....

بازی‌ها

درس 7 · مهمان و همسایه

🧩 جدول واژه‌یابی

واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

ک	ی	پ	ک	ذ	ک	ز	ا	س	ز	م
ژ	ذ	ر	پ	ض	ن	ع	ی	م	ه	ل
ر	خ	ق	ت	ض	م	س	م	ن	ی	گ
م	و	ف	ه	خ	و	ع	ه	ا	ک	ظ
ه	ش	ط	م	ض	ه	چ	چ	ب	ل	ص
م	ا	ط	س	ش	س	ع	ظ	ر	ا	ف
ا	م	پ	ا	ب	ق	ز	ا	ا	س	و
ن	د	ل	ی	ر	ژ	ا	ص	ه	ل	ا
ث	ش	ی	ه	ک	ل	د	ج	ی	و	ا
ک	ظ	ن	ض	ت	خ	ع	پ	م	ژ	م
و	ل	ا	ژ	چ	ا	ی	م	و	ل	ظ

☐ ابراهیم ☐ همسایه ☐ خوشامد ☐ مهمان ☐ نعیمه ☐ لینا ☐ کلاس ☐ مسمن ☐ برکت ☐ چای

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

نام: ..... تاریخ: .....

زبان و دست من

درس 8 · حتی در فضای مجازی

📖 داستان: زبان و دست من

با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – عکسی در گروه

در گروه واتس‌اپ کلاس عکسی از برام می‌آید. از صندلی می‌افتد و شلوارش پاره می‌شود. همه شکلک خنده می‌فرستند. ایمن هم عکس را دارد. شستش بالای دکمه است تا آن را برای دوستان فوتبالش بفرستد.

⭐ یک کلیک می‌تواند کسی را خیلی برنجاند.

فرستادن = پیامی را برای دیگران ارسال کردن · **پاره شدن** = سوراخ شدن

بخش 2 – مسلمان کیست؟

ایمن به حدیثی که در کلاس یاد گرفته فکر می‌کند. پیامبر فرمود: مسلمان کسی است که مسلمانان از زبان و دستش در امان باشند. معلم آن موقع گفت: «زبان آن چیزی است که می‌گویی. دست آن چیزی است که می‌کنی. و امروز دستت شستت روی گوشی هم هست.» غیبت کردن، مسخره کردن کسی، پخش عکس بی‌اجازه: همه آزار با زبان یا دست است. ایمن عکس را نمی‌فرستد. پاکش می‌کند.

⭐ مسلمان با زبان یا دستش کسی را نمی‌آزارد.

غیبت = پشت سر کسی حرف زدن · **اجازه** = کسی بگوید اشکالی ندارد

بخش 3 – پیامی به برام

ایمن به برام پیامی خصوصی می‌فرستد: «خوبی؟ آن عکس درست نیست. پاکش کردم.» برام پس از یک ساعت پاسخ می‌دهد: «ممنون. جرأت نداشتم فردا به مدرسه بیایم.» ایمن در گروه از همه می‌خواهد عکس را پاک کنند. چند نفر پاک می‌کنند. فردا برام کنار ایمن می‌نشیند.

⭐ کنار کسی بایست که آزار دیده.

پیام خصوصی = پیام به یک نفر · **پاک کردن** = حذف کردن

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** اگر در گروهت عکسی زشت یا شایعه‌ای پخش شود چه می‌کنی؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – زبانت

- غیبت یعنی گفتن چیزی درباره کسی که دوست ندارد بشنود.
- قرآن غیبت را به خوردن گوشت برادر مرده تشبیه می‌کند (۴۹:۱۲).
- هر کس حق تصویر خودش را دارد: عکس کسی را بی‌اجازه پخش نکن.

📖 حدیث

بخاری

الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ

«مسلمان کسی است که مسلمانان از زبان و دستش در امان باشند.»

زبان و دست من

درس 8 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. عکس چه کسی در گروه می‌آید؟

- ◯ برام
- ◯ ایمن

2. ایمن با عکس چه می‌کند؟

- ◯ پاکش می‌کند
- ◯ می‌فرستد

3. امروز دستت دیگر چیست؟

- ◯ خودکارت
- ◯ شستت روی گوشی

4. پشت سر کسی حرف زدن چه نام دارد؟

- ◯ صدقه
- ◯ غیبت

5. ایمن برای برام چه می‌فرستد؟

- ◯ پیامی خصوصی
- ◯ یک شکلک

6. برام فردا کجا می‌نشیند؟

- ◯ تنها
- ◯ کنار ایمن

⋆ **به یاد بسپار:** با زبان، دست یا گوشی‌ات کسی را نیازار.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. زبان و دست در شبکه‌های اجتماعی چیست؟

.....

.....

.....

2. تو با عکس برام چه می‌کردی؟

.....

.....

.....

بازی‌ها

درس 8 · زبان و دست من

🧩 جدول واژه‌یابی

واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

ض	ا	س	ق	ی	ع	پ	ف	ع	ز	و
ض	ا	ت	ب	ی	غ	م	س	ع	خ	ی
و	ی	ث	و	ز	ک	ژ	س	ن	پ	ح
ض	م	ث	ت	ث	ض	ح	ا	ذ	ا	ش
ز	ن	ا	س	ع	ک	م	ج	ت	ک	ا
غ	چ	ک	د	ن	م	س	ک	ع	ر	ی
ک	ل	ط	ک	ض	ظ	ن	ا	ب	ز	ع
ن	ص	ه	و	ر	گ	ث	ح	ظ	ص	ه
و	ژ	ظ	م	ژ	ح	ض	غ	ظ	ق	ذ
ا	ض	ی	ش	و	گ	د	ت	س	د	ج
س	م	ا	ر	ب	ت	ص	م	ض	ذ	ث

☐ شایعه ☐ زبان ☐ گوشی ☐ غیبت ☐ ایمن ☐ برام ☐ گروه ☐ دست ☐ عکس ☐ پاک

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

نام: ..... تاریخ: .....

یکپارچه

درس 9 · برادران و خواهران ایمانی

📖 داستان: یکپارچه

با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – دو گروه کوچک

در مسجد یاسمینا دو گروه از نوجوانان هست. یکی از خانواده‌های مراکشی، دیگری از ترک‌ها. به‌سختی با هم حرف می‌زنند. روزی مسجد افطاری برای نوجوانان برگزار می‌کند. یاسمینا باید در چیدن میزها کمک کند. عمداً نام‌ها را قاطی می‌کند.

⋆ کنار هم سر یک میز: همین آغاز خوبی است.

برگزار کردن = آماده کردن برنامه‌ای · **چیدن** = در جای مناسب گذاشتن

بخش 2 – برادران و خواهران

پیش از غذا امام با نوجوانان سخن می‌گوید. «خدا در قرآن می‌فرماید: مؤمنان برادرند. پس میان برادرانتان آشتی برقرار کنید.» می‌گوید که پیامبر در مدینه مسلمانان مکه و مدینه را با هم برادر کرد. خانه و غذایشان را با هم تقسیم کردند. «چه پدر و مادرتان از ترکیه آمده باشند، چه از مراکش، سوریه یا بلژیک: در صف نماز شانه به شانه می‌ایستیم.»

⋆ مؤمنان برادر و خواهرند.

برادر کردن = دو نفر را مانند برادر پیوند دادن · **شانه به شانه** = نزدیک کنار هم

بخش 3 – گروهی تازه

سر میز یاسمینا کنار الیف می‌نشیند. به چیزهای یکسانی می‌خندند. الیف به او «عافیت اولسون» یاد می‌دهد، یاسمینا به الیف «بصحة». هر دو یعنی: نوش جان و سلامت باشی. پس از افطار با هم گروه گفتگوی تازه‌ای می‌سازند: نوجوانان مسجد. بیست نام می‌پیوندند. ترک و مراکشی با هم.

⋆ تفاوت‌ها ما را غنی‌تر می‌کنند، نه پراکنده.

پراکنده = در گروه‌های جدا از هم · **غنی** = با چیزهای خوب بیشتر

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** چطور می‌توانی به نزدیک کردن گروه‌های کلاس یا مسجدت کمک کنی؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – یکپارچگی

- پیامبر فرمود: مؤمنان مانند یک پیکرند. چون عضوی به درد آید، همه پیکر آن را حس می‌کند.
- در حج مردم همه کشورها با لباس سفید یکسان کنار هم می‌ایستند.
- در مدینه مهاجران (از مکه) و انصار (از مدینه) برادر شدند.

📖 **از قرآن کریم**
قرآن 49:10

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ

«مؤمنان برادرند. پس میان برادرانتان آشتی برقرار کنید.»

یکپارچه

درس 9 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. چند گروه نوجوان هست؟

- ○ دو
- ○ پنج

2. مسجد چه برگزار می‌کند؟

- ○ افطاری
- ○ مسابقه فوتبال

3. یاسمینا با نام‌ها چه می‌کند؟

- ○ دورشان می‌اندازد
- ○ قاطی‌شان می‌کند

4. خدا درباره مؤمنان چه می‌گوید؟

- ○ برادرند
- ○ بیگانه‌اند

5. عافیت اولسون یعنی چه؟

- ○ نوش جان
- ○ صبح بخیر

6. چند نام به گروه می‌پیوندند؟

- ○ بیست
- ○ دو

⋆ **به یاد بسپار:** مؤمنان برادر و خواهرند: آشتی برقرار کنید.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. در کلاس یا مسجدت چه تفاوت‌هایی هست؟

.....

.....

.....

2. تفاوت‌ها چطور ما را غنی‌تر می‌کنند؟

.....

.....

.....

بازی‌ها

درس 9 · یکپارچه

🧩 جدول واژه‌یابی

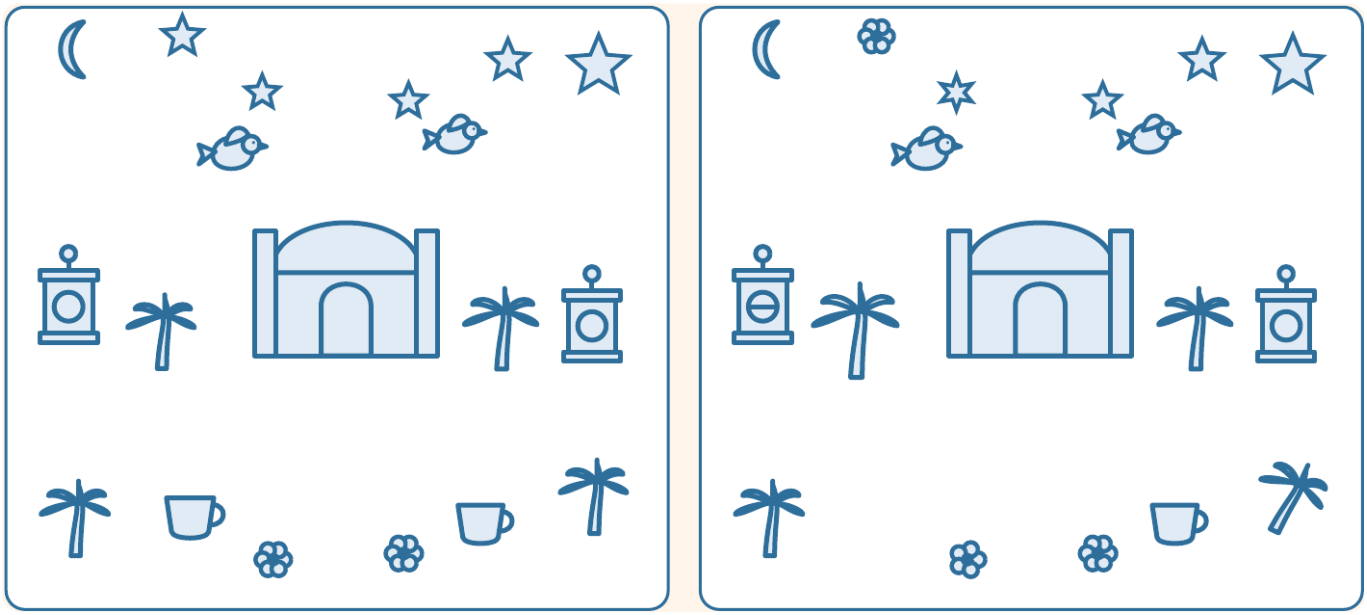
واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

پ	ه	ض	خ	ی	ل	ل	ا	ژ	ر	ع
ی	ج	گ	و	ا	ب	ج	م	ی	ز	خ
ف	ی	گ	ا	س	ذ	ر	ص	ر	چ	چ
ب	ف	ژ	ه	م	ب	ر	ا	د	ر	ا
غ	ک	ک	ر	ی	ی	س	ز	غ	پ	ف
ا	ز	گ	ث	ن	ک	م	م	ع	ض	ط
ل	ص	چ	چ	ا	پ	ش	د	خ	ب	ا
ک	ف	ل	ظ	ل	ا	ط	ی	ک	گ	ر
آ	ش	ت	ی	ی	ر	پ	ن	م	م	ه
ض	ل	ث	د	ف	چ	ض	ه	گ	ل	ظ
و	ا	گ	ا	ک	ه	ب	ا	ه	م	ن

☐ یکپارچه ☐ یاسمینا ☐ برادر ☐ خواهر ☐ افطار ☐ مدینه ☐ آشتی ☐ الیف ☐ باهم ☐ میز

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

نام: ..... تاریخ: .....

نه به قلدری

درس 10 · کسی را مسخره نکن

📖 **داستان: نه به قلدری**

با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – متفاوت

تام تازه به کلاس آمده. لکنت دارد. وقتی پاسخ می‌دهد بعضی می‌خندند. رضا هم ریز می‌خندد. در زنگ تفریح تام همیشه تنها کنار نرده می‌ایستد. رضا می‌بیند، ولی کاری نمی‌کند. مشکل او که نیست، نه؟

⭐ **همراهی در خنده هم شرکت در آزار است.**

لکنت = سختی در روان حرف زدن · **ریز خندیدن** = آهسته خندیدن

بخش 2 – شاید بهتر

در کلاس دینی آقای ادریس آیه‌ای می‌خواند: هیچ گروهی گروه دیگر را مسخره نکند، شاید از آنان بهتر باشند. می‌گوید: «خدا به ظاهرت یا طرز حرف زدنت نگاه نمی‌کند. به دل و کارهایت نگاه می‌کند.» از عبدالله بن مسعود می‌گوید، یاری با پاهای بسیار لاغر. مردم به آن می‌خندیدند. پیامبر فرمود: این پاها در ترازو از کوه احد سنگین‌ترند.

⭐ **کسی را مسخره نکن: شاید از تو بهتر باشد.**

ظاهر = اینکه کسی چه شکلی است · **احد** = کوهی بزرگ نزدیک مدینه

بخش 3 – کنار نرده

در زنگ تفریح بعدی رضا به سمت نرده می‌رود. «فوتبال بازی می‌کنی؟» تام تعجب می‌کند. سر تکان می‌دهد. معلوم می‌شود بهترین دروازه‌بان مدرسه است. وقتی کسی دوباره به لکنتش می‌خندد، رضا می‌گوید: «ولش کن. همین الان سه توپ را گرفت.» خنده‌ها قطع می‌شود. تام روان‌تر حرف نمی‌زند، ولی دیگر تنها نمی‌ایستد.

⭐ **یک نفر که از دیگری دفاع کند می‌تواند همه چیز را تغییر دهد.**

دفاع کردن = پشتیبانی از کسی · **دروازه‌بان** = بازیکن درون دروازه

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** وقتی می‌بینی کسی را آزار می‌دهند چه می‌کنی؟ از چه کسی می‌توانی کمک بخواهی؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – قلدری

- پیامبر فرمود: برای بدی انسان همین بس که برادر مسلمانش را تحقیر کند.
- در مدرسه می‌توانی قلدری را به معلم، مشاور یا تیم پشتیبانی مدرسه گزارش دهی.
- اگر آزار می‌بینی، می‌توانی با خط تلفن یا گفتگوی ویژه کودکان و نوجوانان تماس بگیری (رایگان و ناشناس).

📖 **از قرآن کریم**
قرآن 49:11

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّن قَوْمٍ عَسَىٰ أَن يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هیچ گروهی گروه دیگر را مسخره نکند. شاید از آنان بهتر باشند.»

نه به قلدری

درس 10 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. چرا بعضی به تام می‌خندند؟

- ○ لکنت دارد
- ○ دیر می‌آید

2. تام در زنگ تفریح کجا می‌ایستد؟

- ○ کنار نرده
- ○ در کلاس

3. خدا به چه نگاه می‌کند؟

- ○ به لباست
- ○ به دل و کارهایت

4. چه کسی پاهای لاغر داشت؟

- ○ ابوبکر
- ○ عبدالله بن مسعود

5. معلوم می‌شود تام چیست؟

- ○ دروازه‌بان خوب
- ○ خواننده خوب

6. درباره قلدری به چه کسی می‌توانی مراجعه کنی؟

- ○ معلم یا مشاور
- ○ هیچ کس

⋆ **به یاد بسپار:** کسی را مسخره نکن: خدا به دلت نگاه می‌کند.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. چرا همراهی در خنده هم شرکت در آزار است؟

.....

.....

.....

2. برای کسی که تنها ایستاده چه می‌توانی بکنی؟

.....

.....

.....

بازی‌ها

درس 10 · نه به قلدری

🧩 جدول واژه‌یابی

واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

ن	ر	د	ه	ث	ل	ن	ه	ن	ش	س
ر	ه	ش	ق	ز	ص	ط	ج	ظ	و	پ
ض	و	ث	ل	ن	د	ش	ا	ط	پ	ر
ض	ا	ص	د	گ	ر	ا	د	ل	چ	ض
م	ح	ق	ر	ی	و	ح	ر	ذ	ص	ا
ق	د	ض	ی	د	ا	ت	ی	ذ	ش	ی
ت	و	ض	ظ	ل	ز	ر	س	ع	س	ص
ل	ا	ع	غ	ض	ه	ا	ب	ط	پ	ف
د	ص	گ	چ	و	ب	م	ز	پ	ژ	پ
ب	ذ	ا	ذ	غ	ا	ط	ر	ت	ل	ت
ز	ت	ت	ا	م	ن	ک	خ	ک	ج	س

☐ دروازه‌بان ☐ احترام ☐ قلدری ☐ ادریس ☐ نرده ☐ تام ☐ رضا ☐ زنگ ☐ احد ☐ دل

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

فهرست واژه‌ها

آزمون = امتحان کوچک در مدرسه

اجازه = کسی بگوید اشکالی ندارد

احد = کوهی بزرگ نزدیک مدینه

اخلاق = اینکه چگونه‌ای و با دیگران چگونه رفتار می‌کنی

اذیت کردن = برای شوخی کمی آزار دادن

اسباب‌کشی = رفتن به خانه‌ای دیگر

استعداد = چیزی که ذاتاً در آن خوبی

افتخار = شادی از کاری که کرده‌ای

بانگ زدن = با تندی و خشم پاسخ دادن

بدنه = بخش اصلی دوچرخه

برادر کردن = دو نفر را مانند برادر پیوند دادن

برکت = خیر و فزونی از سوی خدا

برگزار کردن = آماده کردن برنامه‌ای

تعجب = شگفتی از چیزی ناگهانی

تقلید کردن = همان کار را کردن

حیاط مدرسه = جای زنگ تفریح

خاموش ماندن = هیچ نگفتن

خدمت کردن = برای کسی کار کردن و کمکش کردن

خراش = خط یا نشان روی چیزی

درست کردن = دوباره خوب کردن

درستکار = کسی که می‌شود به او اعتماد کرد

دروازه‌بان = بازیکن درون دروازه

دشنام = کلمات زشت به کسی گفتن

دفاع کردن = پشتیبانی از کسی

رئیس = کسی که مسئول است

رانده‌شده = دور از رحمت خدا

رحم کردن = با محبت و مراقبت رفتار کردن

رسمی = خیلی جدی و اداری

ریز خندیدن = آهسته خندیدن

شانه به شانه = نزدیک کنار هم

صدقه = هدیه‌ای برای خدا، کار نیک

ظاهر = اینکه کسی چه شکلی است

عادت = کاری که خودبه‌خود انجام می‌دهی

غنی = با چیزهای خوب بیشتر

غیبت = پشت سر کسی حرف زدن

فرستادن = پیامی را برای دیگران ارسال کردن

قرار = چیزی که با هم تصمیم می‌گیرید

قلک = ظرفی برای جمع کردن پول

لبخند پهن = لبخند بزرگ

لکنت = سختی در روان حرف زدن

مسمن = نان تابه‌ای مراکشی

مهربان = نرم‌خو و نه تند

مهربانی = خوش‌رفتاری و ادب

مهمان = کسی که به دیدار می‌آید

ناخوانده = بی‌آنکه خبر داشته باشی

همسایه = کسی که کنار تو زندگی می‌کند

پاره شدن = سوراخ شدن

پاسخ دادن = جواب دادن

پاک کردن = حذف کردن

پراکنده = در گروه‌های جدا از هم

پرتاب = انداختن توپ به سبد

پناه = جایی که در آن در امانی

پیام خصوصی = پیام به یک نفر

چیدن = در جای مناسب گذاشتن

کلافه = کمی عصبانی

کمردرد = درد در پشت

کیسه آب گرم = بالشتکی گرم برای درد

گرامی داشتن = با احترام و توجه رفتار کردن

گران‌بها = بسیار ارزشمند

گستراندن = به همه جا رساندن